

INHOUD

VOORWOORD	13
HOOFDSTUK 1. INLEIDING	15
1.1. Introductie	15
1.1.1. Naar een visie op kwaliteitsmanagement	15
1.1.1.1. Het uitgangspunt van beheersing	16
1.1.1.2. Het uitgangspunt van mensgerichtheid	17
1.1.1.3. Het uitgangspunt van de contextbenadering....	18
1.1.2. Het operationaliseren van kwaliteit: is een eenduidige begripsvorming mogelijk?	19
1.2. Waarom een kwaliteitsmanagementsysteem gebaseerd op ISO 9001?	29
1.3. Evolutie bij de ontwikkeling van kwaliteitsmanagementsyste- men	30
1.4. Verspreiding van de managementsysteemnormen ISO 9001 en ISO 14001 over de wereld	38
1.5. Kwaliteit als managementsysteem	40
1.5.1. Wat is een managementsysteem?	40
1.5.2. Kwaliteit als managementsysteem	42
1.6. Risicogebaseerd denken, de PDCA-cirkel en de procesaan- pak	43
1.6.1. Risicogebaseerd denken	43
1.6.2. De PDCA-cyclus	44
1.6.3. De procesbenadering	50
1.6.3.1. De procesbenadering.....	50
1.6.3.2. De procesbenadering op drie niveaus.....	54
1.7. De zeven kwaliteitsmanagementprincipes	57
1.7.1. Klantgerichtheid	58
1.7.2. Leiderschap.....	59
1.7.3. Engagement van medewerkers	60
1.7.4. Procesbenadering.....	60

1.7.5. Verbetering	61
1.7.6. Besluitvorming op basis van bewijzen	61
1.7.7. Relatiemanagement	62
1.8. De uitoefening van het kwaliteitsmanagement door de kwaliteitscoördinator als professioneel beroep	63
1.9. Kwaliteitskosten	67
HOOFDSTUK 2. DE RISICOANALYSE EN -EVALUATIE IN ISO 9001:2015	77
2.1. Risico's op drie niveaus: strategisch, tactisch en operationeel niveau.....	77
2.2. De risicobenadering in de nieuwe managementsysteemnormen	79
2.2.1. Risico's in het kwaliteitsmanagementsysteem ISO 9001:2015.....	80
2.2.2. Risico's in het kwaliteitsmanagementsysteem	84
2.2.3. Risico's op operationeel niveau.....	87
2.3. De risicobeoordeling als 'proces'.....	89
2.4. De interne en externe context van de risicobeoordeling	92
2.5. De vier fasen in de kwaliteitsrisicobeoordeling.....	95
2.5.1. Stap 1: de risico-identificatie en de identificatie van de kwaliteitsaspecten (plan-fase)	96
2.5.2. Stap 2: de risicoanalyse (do-fase).....	98
2.5.3. Stap 3: de risico-evaluatie en de evaluatie van de kwaliteitsaspecten (check-fase)	104
2.5.4. Stap 4: de keuze van de preventiemaatregelen (act-fase) .	107
2.5.5. Commentaar op de vier stappen van de risicobeoordeling.....	111
2.6. Problemen met de risicobeoordeling.....	113
2.6.1. Het probleem van de maten.....	113
2.6.2. Het probleem van de niet-vergelijkbaarheid.....	117

2.6.3. Het probleem van de schalen bij de kwaliteitsrisicoanalyse	118
HOOFDSTUK 3. CONTEXTANALYSE EN BETROKKEN PARTIJEN IN HET KWALITEITSMANAGEMENTSYSTEEM.....	121
3.1. Van ‘inside out’ naar ‘outside in’: bepaling van de interne en externe context van de organisatie	121
3.1.1. Algemeen.....	121
3.1.2. De externe context.....	124
3.1.3. De interne context	128
3.2. Betrokken partijen en het kwaliteitsmanagementsysteem ISO 9001	132
3.2.1. Het begrip ‘stakeholders’	135
3.2.2. De stakeholderstheorie nader toegelicht.....	137
3.2.3. Het identificeren, analyseren, evalueren en het nemen van maatregelen met betrekking tot de belanghebbenden	139
3.2.3.1. Stap 1: identificatie van de belanghebbenden ..	139
3.2.3.2. Stap 2: analyse van de belanghebbenden.....	141
3.2.3.3. Stap 3: evaluatie van de belanghebbenden	150
3.2.3.4. Keuze van maatregelen met betrekking tot de belanghebbenden	150
3.2.4. Maatschappelijke verantwoordelijkheid, stakeholders en strategisch management.....	151
3.2.4.1. Maatschappelijke verantwoordelijkheid, stakeholders en strategisch management.....	151
3.2.4.2. Maatschappelijke verantwoordelijkheid, strategisch management en de waardeketen	152
HOOFDSTUK 4. DE PARAGRAAFSGEWIJZE BESPREKING VAN ISO 9001:2015.....	155
4.1. Toepassingsgebied van de norm.....	156
4.2. Normatieve verwijzingen.....	157
4.3. Nieuwe termen en definities in ISO 9001:2015	157

4.4. Context van de organisatie	159
4.4.1. De context van de organisatie	159
4.4.2. Inzicht in behoeften en verwachtingen belanghebbenden	160
4.4.3. Vaststellen scope kwaliteitsmanagementsysteem.....	161
4.4.4. Kwaliteitsmanagementsysteem en haar processen.....	161
4.5. Leiderschap	162
4.5.1. Leiderschap en betrokkenheid.....	162
4.5.1.1. Algemeen	162
4.5.1.2. Klantgerichtheid.....	163
4.5.2. Kwaliteitsbeleid.....	164
4.5.3. Rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de organisatie	165
4.6. Planning	169
4.6.1. Maatregelen om risico's aan te pakken en kansen te benutten.....	169
4.6.1.1. Risico's en opportuniteiten: algemeen.....	169
4.6.2. Kwaliteitsdoelstellingen en planning om de kwaliteitsdoelstellingen te bereiken.....	170
4.6.3. Planning van wijzigingen	172
4.7. Ondersteuning	174
4.7.1. Middelen.....	174
4.7.2. Competentie.....	179
4.7.3. Bewustzijn	181
4.7.4. Communicatie.....	182
4.7.5. Gedocumenteerde informatie	184
4.8. Uitvoering	193
4.8.1. Operationele planning en beheersing.....	193
4.8.2. Eisen voor producten en diensten: het verkoopproces ...	197
4.8.3. Ontwerp en ontwikkeling van producten en diensten ...	200
4.8.4. Beheersing van extern geleverde processen, producten en diensten	205

4.8.5.	Productie en het leveren van diensten	207
4.8.5.1.	Productie en leveren van diensten.....	207
4.8.5.2.	Identificatie en naspeurbaarheid	209
4.8.5.3.	Eigendom van klanten of externe leveranciers..	209
4.8.5.4.	In stand houden	210
4.8.5.5.	Nazorgactiviteiten	210
4.8.5.6.	Beheersing van wijzigingen.....	210
4.8.6.	Vrijgave van producten en diensten.....	211
4.8.7.	Beheersing van afwijkende outputs	211
4.9.	Evaluatie van de prestaties	211
4.9.1.	Monitoring, meten, analyse en evaluatie	211
4.9.1.1.	Algemeen	211
4.9.1.2.	Klanttevredenheid	212
4.9.1.3.	Analyse en evaluatie.....	213
4.9.2.	Interne audit.....	218
4.9.3.	Directiebeoordeling	220
4.10.	Verbetering	221
4.10.1.	Inleiding.....	221
4.10.2.	Afwijkingen en corrigerende maatregelen.....	221
4.10.3.	Continue verbetering.....	230
HOOFDSTUK 5. DE EXTERNE AUDIT EN HET CERTIFICEREN VAN HET KWALITEITSMANAGEMENTSYSTEEM.....		233
5.1.	Inleiding	233
5.2.	Wat is auditing? Wie participeert?	234
5.3.	Principes van auditing.....	236
5.4.	Voordelen van externe audit volgens de normen ISO 17021 en 19011 van een kwaliteitsmanagementsysteem.....	236
5.5.	Procesen bij auditcyclus kwaliteit.....	237
5.5.1.	Het auditprogramma kwaliteit.....	237
5.5.2.	Het auditplan	239
5.5.3.	Het uitvoeren van audits.....	241

5.5.4.	Het auditverslag.....	242
5.5.5.	De certificatiebeslissing.....	243
5.6.	De initiële audit, toezichtsaudit en hercertificering.....	243
5.6.1.	De initiële audit en certificering.....	243
5.6.1.1.	Fase 1-audit (documentbeoordeling)	244
5.6.1.2.	Fase 2-audit (implementatie)	246
5.6.2.	Toezichtsaudits	247
5.6.3.	Hercertificering	248
HOOFDSTUK 6. INTEGRATIE VAN HET KWALITEITSMA- NAGEMENTSYSTEEM ISO 9001		251
6.1.	Integratie van ISO 9001 in andere managementsystemen.....	251
6.1.1.	Inleiding.....	251
6.1.2.	Motivatie om te komen tot een geïntegreerd manage- mentsysteem (IMS)	253
6.1.3.	Voor- en nadelen van integratie van managementsys- temen van ISO 9001:2015 met andere normen zoals ISO 14001:2015 en ISO 45001	255
6.2.	Implementatie van een geïntegreerd managementsysteem	258
6.2.1.	Inleiding.....	258
6.2.2.	Twee metaforen bij de implementatie van ISO 9001 in een geïntegreerd managementsysteem: de metafoor van het 'puzzelstuk' en de metafoor van het 'plug in'-model..	262
6.3.	Verschillen in de normen op het gebied van kwaliteit, milieu en veiligheid.....	263
6.4.	Integratie van het kwaliteitsmanagementsysteem in de andere managementsystemen	267
6.4.1.	Vergelijking tussen ISO 9001:2015 en ISO 14001:2015.....	267
6.4.2.	Vergelijking tussen ISO 9001:2015 en ISO 45001	271
6.5.	Integratie van het kwaliteitsmanagementsysteem gebaseerd op ISO 9001:2015 in de organisatie.....	275

HOOFDSTUK 7. KENNISMANAGEMENT, BETROKKENHEID, KWALITEITSCULTUUR EN INNOVATIVITEIT.....	281
7.1. Kennismanagement.....	281
7.1.1. Kennismanagement en de PDCA-cyclus.....	281
7.1.2. Kennismanagement in de ISO 9001:2015.....	284
7.1.3. Wat is kennis?.....	285
7.2. Betrokkenheid van werknemers.....	287
7.2.1. Inleiding.....	288
7.2.2. De theorie van gepland gedrag.....	291
7.2.3. De diffusie-innovatietheorie (DIT).....	295
7.2.4. De technologieacceptatietheorie: gepercipieerd nut en waargenomen gebruiksgemak	299
7.2.4.1. Gepercipieerd nut	299
7.2.4.2. Waargenomen gebruiksgemak.....	300
7.2.5. Het Job Characteristics Model (JCM) van Hackman and Oldham: de betrokkenheid bij gevoel van verantwoorde- lijkheid	301
7.3. Kwaliteitscultuur.....	302
7.3.1. Kwaliteitscultuur	303
7.3.2. Kwaliteitscultuur in de norm ISO 9001:2015.....	304
7.3.3. Vier typologieën van organisatiekwaliteitscultuur.....	305
7.4. Kwaliteit en innovatie	313